

Pre-Final Examination- 2022

H.S. 2nd Year

Sub- Logic & Philosophy

Marks- 100

Time- 3 hrs.

1. Give very short answer

অতি চমু উত্তৰ দিয়া।

a) What is the passage from the known to unknown in induction called? 1

আগমনত জ্ঞাত বিষয়ৰপৰা অজ্ঞাত বিষয়লৈ যোৱা গতিটোক কি বোলে?

b) Is induction concerned only with formal truth. 1

আগমন কেৱল আকাৰগত সভ্যতাৰ লগত জড়িত নে?

c) What is the basis of unscientific induction? 1

অবৈজ্ঞানিক আগমনৰ আধাৰ কি?

d) The paradox of Induction is connected with the principle of the Uniformity of Nature. Is it true? 1

আগমনৰ বিৰোধিতাস প্ৰকৃতিৰ একৰূপতা নীতিৰ লগত সংযুক্ত। কথাটো শুদ্ধ নে?

e) Name the logician associated with the statement "cause is the sum-total of the condition, positive and negative taken together." 1

"কাৰণ অনকূল আৰু প্ৰতিকূল উপকৰণৰ সমষ্টি" উক্তিটোৰ লগত জড়িত তৰ্কবিদ গৰাকীৰ নাম লিখা।

f) Is simple observation completely passive experience? 1

সৰল পৰ্যবেক্ষণ সম্পূৰ্ণভাৱে নিষ্ক্ৰিয় অভিজ্ঞতা হয়নে?

g) How many stages of hypothesis are there? 1

প্ৰকল্পৰ স্তৰ কেইটা?

h) What is the meaning of vera-causa? 1

বাস্তৱ কাৰণৰ অৰ্থ কি?

i) How many instances are required for the method of Difference? 1

ব্যতিৰেকী প্ৰণালীৰ বাবে কেইটা দৃষ্টান্তৰ প্ৰয়োজন হয়?

j) Name the theory which states that the external world can be directly known? 1

বাহ্যজগত খন প্ৰত্যক্ষভাৱে জানিব পৰা যায় বুলি ভৱা মতবাদটোৰ নাম কি?

k) What is habitual action? 1

অভ্যাসজনিত ক্ৰিয়া কাক বোলে?

(2)

- 1) Name the logician associated with the statement. "Religion is morality touched with emotion"? 1
 "ধর্ম হ'ল আবেগ স্পর্শিত নৈতিকতা"- উক্তিটোৰ লগত জড়িত তৰ্কবিদ
 গৰাকীৰ নাম কি? 1
2. Define Inductive Leap? 2
 আগমনাত্মক জাঁপ বা আগমনাত্মক সংকটৰ সংজ্ঞা দিয়া।
3. What is Inductive Inference? 2
 নিগমন অনুমান কাক বোলে?
4. Why is the law of Uniformity of Nature called the formal ground of induction? 2
 প্রকৃতিৰ একৰূপতা বিধিক আগমন অনুমানৰ আকাৰগত ভিত্তি বুলি কিয়
 কোৱা হয়?
5. What do you mean Moving power and collocation? 2
 প্রযোজক আৰু সংস্থা বুলিলে কি বুজা?
6. What is the intellectual condition of observation? 2
 নিৰীক্ষণৰ বৌদ্ধিক চৰ্ত কি লিখা।
7. What is the meaning of the law of the conservation of matter and energy. 2
 দ্ৰব্য আৰু শক্তিৰ অধিনশ্বৰতাৰ সূত্ৰটোৰ অৰ্থ কি লিখা।
8. What is crucial instance? 2
 চৰম দৃষ্টান্ত বা নিৰ্ণায়ক দৃষ্টান্ত কাক বোলে?
9. State Mills canon of the method of Agreement? 2
 অৱয়ী পদ্ধতি সম্পৰ্কে তৰ্কবিদ মিলে আগবঢ়োৱা সূত্ৰটো লিখা।
10. Mention two differences between primary and secondary quality? 2
 মূখ্য আৰু গৌণগুণৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।
11. Can an action of an insane person be called a moral action? give one reason in support of your views. 2
 এজন উন্মাদ ব্যক্তিৰ ক্ৰিয়াক নৈতিক কৰ্ম বুলি কব পাৰিনে? তোমাৰ মতৰ
 সপক্ষে এটা যুক্তি আগবঢ়োৱা।
12. Explain Mc Taggart definition of Religion? 2
 মেকটেগাৰ্টে ৰ ধৰ্মৰ সংজ্ঞাটো ব্যাখ্যা কৰা।
13. Explain differences between positive science and normative science? 2
 বস্তুনিষ্ঠ বিজ্ঞান আৰু আদৰ্শনিষ্ঠ বিজ্ঞানৰ মাজত পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।
14. a) Find out the points of similarity and dissimilarity between scientific and unscientific induction? 2+2=4

(3)

বৈজ্ঞানিক আৰু অবৈজ্ঞানিক আগমনৰ মাজত সাদৃশ্য আৰু বৈসাদৃশ্য
 নিৰূপণ কৰা।

Or অথবা

- b) What is Analogy? What are the characteristics of Analogy? 1+3=4
 সাদৃশ্যানুমান কাক বোলে? সাদৃশ্যানুমানৰ বিশিষ্ট্যবোৰ লিখা।
15. State four qualitative marks of cause? 4
 কাৰণৰ চাৰিটা গুণগত লক্ষণ উল্লেখ কৰা।
16. Briefly explain the four conditions of valid hypothesis? 4
 বৈধ প্রকল্পৰ চাৰিটা চৰ্ত চমুকৈ উল্লেখ কৰা।
17. a) "The method of difference is basically a method of experiment." Elaborate. 4
 "ব্যতিৰেকী প্রণালী মূলতঃ পৰীক্ষণমূলক প্রণালী" - ব্যাখ্যা কৰা।
- Or অথবা
- b) Write two advantages and disadvantages of the method of concomitant variation? 4
 সহ-পৰিৱৰ্তন প্রণালীৰ দুটা সুবিধা আৰু দুটা অসুবিধা লিখা।
18. a) Critically explain of subjective Idealism? 4
 অভ্যগত ভাববাদৰ সমালোচনা সহকাৰে ব্যাখ্যা কৰা।
- Or অথবা
- b) On what ground Hegel assimilates idealism and realism? Discuss. 4
 হেগেলৰ ভাববাদে কি সূত্রে ভাববাদ আৰু বাস্তৱবাদৰ সংযোগ ঘটাইছে আলোচনা কৰা।
19. a) Explain the difference between moral and non-moral Action? 4
 নৈতিক আৰু অনৈতিক ক্ৰিয়াৰ পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা?
- Or অথবা
- b) Does the end justify the means? 4
 কামৰ উদ্দেশ্যৰ দ্বাৰা তাৰ সাধনৰ সমর্থন কৰিব পাৰিনে?
20. Explain briefly the Dharma and Artha as Purusharthas 2+2=4
 পুৰুষাৰ্থ হিচাপে ধৰ্ম আৰু অৰ্থ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।
21. What is religion? What are the characteristics of religion? 1+3=4
 ধৰ্ম কি? ধৰ্মৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ কি কি?
- Or অথবা
- b) "Religion is the source of Morality" - Discuss. 4
 "ধৰ্মৰ পৰাই নীতিৰ উৎপত্তি" এই মতবাদটো আলোচনা কৰা।

22. What is observation? What conditions are to be followed before observation? 4
 পর্যবেক্ষণ কাক বোলে? পর্যবেক্ষণ কৰাৰ আগতে কি কি চৰ্ত পালন কৰিব লাগে?
23. a) What is Scientific realism? What are its main drawbacks? 2+2=4
 বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদ কাক বোলে? এই মতবাদৰ মূল আসোঁৱাহ সমূহ কি কি?
 Or অথবা
 b) What is Naive realism? Write the characteristics of Naive realism? 4
 সৰল বাস্তৱবাদ কি? সৰল বাস্তৱবাদৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্যবোৰ লিখা।
24. a) Define Induction and state its main characteristics? 1+5=6
 অবৈজ্ঞানিক আগমনৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু ইয়াৰ মূল বৈশিষ্ট্য সমূহ উল্লেখ কৰা।
 Or অথবা
 b) Define Scientific Induction? State any two similarities and any two dissimilarities between scientific induction and Analogy? 2+4=6
 বৈজ্ঞানিক আগমনৰ সংজ্ঞা দিয়া। বৈজ্ঞানিক আগমন আৰু সাদৃশ্যমূলক অনুমানৰ মাজত থকা দুটা সাদৃশ্য আৰু দুটা বৈসাদৃশ্য উল্লেখ কৰা?
25. a) State similarity and dissimilarity between morality and religion. 6
 ধৰ্ম আৰু নৈতিকতাৰ মাজত থকা সাদৃশ্য আৰু বৈসাদৃশ্য উল্লেখ কৰা।
 Or অথবা
 b) "Morality is the source of religion" - Discuss it. 6
 "নৈতিকতাহে ধৰ্মৰ উৎস" - আলোচনা কৰা।
26. a) Define the method of Agreement with examples? State two advantages of this method? 2+2+2=6
 উদাহৰণসহ অন্বেষণপদ্ধতিৰ সংজ্ঞা দিয়া। এই পদ্ধতিৰ দুটা সুবিধা উল্লেখ কৰা।
 Or অথবা
 b) Define the method of Residues. State two advantages and two disadvantages of this method? 2+2+2=6
 উদাহৰণসহ পৰিশেষ প্ৰণালীৰ সংজ্ঞা দিয়া। এই প্ৰণালীৰ দুটা সুবিধা আৰু দুটা অসুবিধা উল্লেখ কৰা।
27. a) Write a note on "Paradox of Induction". 6
 আগমনৰ বিৰোধাভাস ৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।
 Or অথবা
 b) Explain Aristotle's view on causation. 6
 কাৰণ সম্পৰ্কে এৰিষ্টটলৰ ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰা।